

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Riigikogu keskkonnakomisjon
keskkonnakomisjon@riigikogu.ee
keskkonna.ametnik@riigikogu.ee

Kliimaministerium
info@kliimaministerium.ee

30.03.2026 nr 4/65

Ettepanek tööstusheite seaduse 163¹ muutmiseks

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Riigikogu keskkonnakomisjoni ja Kliimaministeriumi poole ettepanekuga tunnistada kehtetuks tööstusheite seaduse § 163¹, mille kohaselt võidakse ettevõtjat karistada rahatrahviga kuni 200 000 eurot, kui ettevõtja jätab Keskkonnaametit teavitamata keskkonnakompleksloaga käitise tegevuse kavandatavast muutmisest või laiendamisest. Seega kehtiva regulatsiooni laia tõlgenduse kohaselt võidakse ettevõtjat karistada ka juhul, kui Keskkonnaametit ei ole teavitatud muutmise ideest, mida ei ole veel ellu viidud või tegemist on väheolulise muudatusega. Leiame, et selline vastutussäte on eproportsionaalne ning kahjustab õigusselgust ja -kindlust.

Järgnevalt anname ülevaate kehtivast regulatsioonist (I), selgitame lähemalt, miks on vaja kehtivat regulatsiooni muuta (II) ning esitame muudatusettepaneku kehtiva regulatsiooni muutmiseks (III).

I Kehtiv regulatsioon

2025. aasta 1. septembril jõustunud tööstusheite seaduse § 163¹ on sõnastatud järgmiselt:

„§ 163¹. Käitise tegevuse kavandatavast muutmisest ja laiendamisest teatamata jätmine
(1) Käitise tegevuse kavandatavast muutmisest või laiendamisest teatamata jätmise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama tegevuse eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“

Seda muudatust on keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 611 SE seletuskirjas (lk 35) põhjendatud järgmiselt:

„THS-i § 56 kohaselt on kompleksloa kohustusega käitised, millel on suur keskkonnamõju, kohustatud teavitama Keskkonnaametit kõikidest tegevuse muudatustest, mis võivad avaldada mõju keskkonnale või inimese tervisele, näiteks lisatavatest heiteallikatest. Kui käitaja seda nõuet ei täida, loob see olukorra, kus

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA

TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REGISTRIKOD 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub üle 3500 ettevõtte, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENTI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Keskkonnaamet ei saa enne muudatuse elluviimist teavet, et hinnata, kas on vaja muuta ka loa tingimusi, mis on väga tähtis, kuna muudatused võivad kaasa tuua rohkem heiteid ja keskkonnariske. Kompleksloa kohustusega käitised on suure keskkonnamõjuga käitised ning tegevuses muudatuse kavandamisest on oluline Keskkonnaametit teavitada. Muudatused võib ellu viia ainult pärast seda, kui loa andja on käitajale kirjalikult teatanud, et selleks ei ole vaja muuta kompleksloa nõudeid või kui kompleksloa nõuded on muudetud. Teatamiskohustuse täitmata jätmise puhul võivad tagajärjed olla samaväärsed või suuremad kui avariist põhjustatud teatamiskohustuse täitmata jätmise korral. Selle tõttu seatakse juriidilise isiku maksimaalseks karistumääraks sarnaselt avariist teavitamata jätmise korral 200 000 eurot.“

II Kehtiva regulatsiooni muutmisevajadus

Kaubanduskoda mõistab ja peab oluliseks nõuet, et kompleksloa kohustusega käitised, millel on suur keskkonnamõju, peavad teavitama Keskkonnaametit tegevuse muudatustest, mis võivad avaldada mõju keskkonnale või inimese tervisele. Samas tekitab eelnevalt viidatud vastutussäte ebaselgust, ei taga õiguskindlust ning on ebaproportsionaalne.

Tööstusheite seaduse § 163¹ puhul jääb ebaselgeks, mis hetkel muutub keskkonnakompleksloaga käitise tegevuse kavandatavast muutmise teavitamata jätmine väärtetuks. Vastutussätte laia tõlgenduse kohaselt võib ettevõtjat karistada ka juhul, kui ettevõtjal on idee muuta keskkonnakompleksloaga käitise tegevust, kuid ideed ei ole ellu viidud, aga ideest on jäetud Keskkonnaametit teavitamata.

Näiteks kui ettevõtja kavandab keskkonnakompleksloaga käitise tegevuse muutmist (selleks võidakse vormistada ka ettevõttesisene otsus projekti käivitamiseks), siis ideest kuni teostuseni tuleb läbida väga mitmeid etappe alates erinevatest analüüsidesid ja konsultatsioonidest kuni ehitustegevuseni välja. Mõne idee puhul võib selguda juba väga varajases planeerimisfaasis, et kavandatud ideega ei ole mõistlik edasi minna. Samas jääb ettevõtjale viidatud sättest ebaselgeks, millisel ajahetkel võidakse ettevõtjale määrata rahatrahv, kui Keskkonnaametit ei ole ideest õigeaegselt teavitatud.

Kaubanduskoda taunib sellist karistuspoliitika arengut, mille kohaselt võidakse isikuid karistada ka idee eest, mida pole ellu viidud, kuid millest on jäetud riiki teavitamata.

Lisaks valmistab meile muret, et viidatud vastutussätte kohaselt võib ettevõtjat karistada ka siis, kui tegemist on käitise tegevuse väheolulise muudatusega, millega ei kaasne olulist ebasoodsat mõju keskkonnale või inimese tervisele. Leiame, et sellisel juhul oleks karistus ebaproportsionaalne.

III Ettepanekud kehtiva regulatsiooni muutmiseks

Eeltoodud põhjustel teeme ettepaneku jätta tööstusheite seadusest välja § 163¹. Selline lahendus tagab, et ettevõtjat ei karistata ellu viimata idee eest, millest ta pole Keskkonnaametit teavitanud.

Juhime tähelepanu, et ka kehtiv tööstusheite seaduse § 162 võimaldab algatada väärtetomenetluse kompleksloata tegevuse või kompleksloa nõuete rikkumise eest.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Seega kui käitaja on muutnud või laiendatud käitise tegevust ja pole sellest Keskkonnaametit teavitanud ning tegemist on olulise muutusega, siis rikub käitaja ka kompleksloa nõudeid ning käitajat on võimalik karistada tööstusheite seaduse § 162 alusel. Seega puudub meie hinnangul täiendav vajadus karistada käitajat teavituskohustuse täitmata jätmise eest.

Kui ettepanek tunnistada tööstusheite seaduse 163¹ kehtetuks ei leia toetust, siis palume muuta § 163¹ sõnastust selliselt, et oleks selgelt aru saada, milliste tingimuste täitumisel loetakse teavitamata jätmist väärteoks. Näiteks pakume ühe lahendusena välja, et käitajat võiks saada karistada üksnes juhul, kui käitaja on alustanud käitise tegevuse olulise muudatuse või laienduse ellu viimist, kuid sellest on jäetud Keskkonnaametile teatamata. Elluviimise all peame silmas näiteks seda, et käitaja ei tee esmaseid analüüse või konsultatsioone, vaid on alustanud näiteks ehitustöid käitise tegevuse laiendamiseks.

Ühe võimaliku lahendusena pakume välja, et tööstusheite seaduse § 163¹ võiks sõnastada järgmiselt:

„§ 163¹. Käitise tegevuse kavandatavast muutmisest ja laiendamisest teatamata jätmine

(1) Käitise tegevuse kavandatavast muutmisest või laiendamisest teatamata jätmise eest, kui on alustatud olulise muudatuse või laienduse ellu viimist, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama tegevuse eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“

Kuna Riigikogu menetluses on keskkonnajärelevalve seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (Keskkonnaameti vahetu sunni kohaldamise õiguse laiendamine) 811 SE, millega muu hulgas muudetakse tööstusheite seadust, siis palume kaaluda ettepanekut lisada sellesse eelnõusse ka tööstusheite seaduse § 163¹ muudatusettepanek. Selline lahendus aitab tagada, et muudatust on võimalik kiiresti jõustada ning tagada seeläbi võimalikult kiiresti õigusselgus ja -kindlus.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja muudatusettepanekut arvesse võtta. Vajadusel oleme valmis oma ettepanekut lähemalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Marko Udras

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

100

marko.udras@koda.ee